Suvestinė redakcija nuo 2016-01-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2006, Nr. 5-188; Žin. 2006, Nr.81-0, i. k. 10500VIISAK00VAS-12

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS LIETUVOS RESPUBLIKOS APSKAITOS INSTITUTO DIREKTORIAUS

Į S A K Y M A S
DĖL 35-OJO VERSLO APSKAITOS STANDARTO „ĮMONIŲ PERTVARKYMAS“ TVIRTINIMO

2005 m. gruodžio 29 d. Nr. VAS-12
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (Žin., 2001, Nr. 99-3515; 2003, Nr. 123-5586) 3 straipsnio 4 dalimi ir įgyvendindama Lietuvos Respublikos apskaitos instituto standartų tarybos 2005 m. gruodžio 28 d. nutarimą Nr. 3-35.1, t v i r t i n u 35-ąjį verslo apskaitos standartą „Įmonių pertvarkymas“ (pridedama).

DIREKTORĖ LAIMUTĖ KAZLAUSKIENĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos apskaitos instituto direktoriaus
2005 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. VAS-12

35-ASIS VERSLO APSKAITOS STANDARTAS „ĮMONIŲ PERTVARKYMAS“

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šio standarto tikslas – nurodyti, kaip turi būti apskaitoje registruojamos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, susiję su įmonės pertvarkymu, ir sudaroma pertvarkomos įmonės finansinė atskaitomybė.

2. Šis standartas taikomas vienos teisinės formos įmonę pertvarkant į kitos teisinės formos įmonę:

2.1. valstybės įmonę – į savivaldybės ir savivaldybės įmonę – į valstybės įmonę;

2.2. valstybės ar savivaldybės įmonę – į akcinę ar uždarąją akcinę bendrovę;

2.3. ūkinę bendriją, individualią įmonę ar mažąją bendriją – į akcinę ar uždarąją akcinę bendrovę;

2.4. akcinę ar uždarąją akcinę bendrovę – į individualią įmonę, ūkinę bendriją ar mažąją bendriją;

2.5. ūkinę bendriją ar individualią įmonę – į mažąją bendriją;

2.6. mažąją bendriją – į individualią įmonę ar ūkinę bendriją.

Punkto pakeitimai:
Nr. VAS-23, 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7676 (2012-12-20), i. k. 11220AAISAK00VAS-23

3. Šis standartas netaikomas įmonių reorganizavimo ir verslo jungimų apskaitai.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Įmonės savininko kapitalas – valstybės ir savivaldybės įmonės savininko įmonei perduoto turto, jei tai nėra dotacija arba turtas, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, vertė.

Įsipareigojimas – dėl ūkinių įvykių ar atliktų ūkinių operacijų atsirandanti prievolė, kurią privaloma ar ateityje bus privaloma atlikti atsiskaitant turtu ir kurios dydį galima objektyviai nustatyti.

Įstatinis kapitalas (pasirašytasis) – pasirašytų akcijų nominaliųjų verčių suma.

Įmonės nuosavas kapitalas – įmonės turto vertės dalis, likusi iš visos turto vertės atėmus visų įsipareigojimų vertę

Perkainojimo rezervas – rezervas, sudaromas perkainojus ilgalaikį materialųjį turtą ir (arba) tikrąja verte įvertinus su veiksmingomis apsidraudimo priemonėmis susijusį finansinį turtą ir finansinius įsipareigojimus.

Pertvarkymas – įmonės teisinės formos pakeitimo procesas nuo sprendimo pertvarkyti įmonę priėmimo dienos iki naujos teisinės formos įmonės įregistravimo juridinių asmenų registre. Kai naujos teisinės formos įmonė įregistruojama juridinių asmenų registre, ji perima visas pertvarkytosios įmonės teises ir pareigas.

Pertvarkymo balansas – balansas, skirtas sprendimui dėl įmonės pertvarkymo priimti ir po pertvarkymo veiksiančios naujos teisinės formos įmonės įstatinio kapitalo dydžiui nustatyti. Jame parodomas įmonės turtas, įvertintas nepriklausomo turto vertintojo, nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai.

Rezervas – laikinasis (tikslinis) pelno panaudojimo apribojimas, skirtas savininkų numatytiems tikslams.

Savininkų įnašai – individualios įmonės ar ūkinės bendrijos nuosavybėn perduoto įmonės savininkui (-ams) asmeninės nuosavybės teise priklausiusio turto vertė.

Turtas – materialiosios, nematerialiosios ir finansinės vertybės, kurias valdo ir naudoja ir

(arba) kuriomis disponuoja įmonė, ir kurias naudojant tikimasi gauti ekonominės naudos.

Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas – tik valstybės nuosavybe esančio turto, teisės aktų nustatyta tvarka perduoto įmonei patikėjimo teise valdyti, naudoti ir juo disponuoti, vertė.

Turto vertinimo diena – diena, pagal kurios duomenis atliekamas turto vertinimas.

Skyriaus pakeitimai:
Nr. VAS-46, 2015-09-04, paskelbta TAR 2015-09-07, i. k. 2015-13572

III. VALSTYBĖS ĮMONĖS PERTVARKYMAS Į SAVIVALDYBĖS IR SAVIVALDYBĖS ĮMONĖS PERTVARKYMAS Į VALSTYBĖS ĮMONĘ

4. Pertvarkius valstybės įmonę į savivaldybės įmonę arba savivaldybės įmonę į valstybės įmonę, naujos teisinės formos įmonė perima visas pertvarkytosios įmonės prievoles, teises ir pareigas.

5. Naujos teisinės formos įmonė teisės aktų nustatyta tvarka perima visą pertvarkytosios įmonės turtą ir įsipareigojimus. Naujos teisinės formos įmonės nuosavas kapitalas lieka toks pat, koks buvo iki pertvarkymo veikusios įmonės.

6. Pasikeitus valstybės ar savivaldybės įmonės savininkui, pertvarkytosios įmonės turto, nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų vertės dėl pertvarkymo apskaitoje nepasikeičia.

IV. VALSTYBĖS AR SAVIVALDYBĖS ĮMONĖS PERTVARKYMAS Į AKCINĘ AR UŽDARĄJĄ AKCINĘ BENDROVĘ

7. Iki sprendimo pertvarkyti valstybės ar savivaldybės įmonę į akcinę ar uždarąją akcinę bendrovę (toliau – bendrovė) priėmimo įmonės turtas, išskyrus turtą, kuris gali būti tik valstybės nuosavybė, turi būti įvertintas nepriklausomo turto vertintojo.

8. Atlikus turto vertinimą, sudaromas pertvarkymo balansas pagal turto vertinimo dienos duomenis. Įmonės turtas pertvarkymo balanse turi būti parodomas pagal turto vertinimo dienos būklę nepriklausomo turto vertintojo ataskaitoje nurodytąja verte.

9. Pertvarkymo balanse siekiant teisingai parodyti pertvarkomos įmonės nepaskirstytojo pelno (nuostolių) rodiklį bei nustatyti po pertvarkymo veiksiančios naujos teisinės formos įmonės įstatinio kapitalo dydį, kartu su pertvarkymo balansu sudaroma pelno (nuostolių) ataskaita. Ataskaita sudaroma už laikotarpį, pasibaigiantį turto vertinimo dieną.

10. Jei nepriklausomas turto vertintojas ilgalaikio ir trumpalaikio turto vertę nustato didesnę už jo balansinę vertę, pertvarkymo balanse turto vertė padidinama atitinkamai padidinant pertvarkymo balanso perkainojimo rezervą (rezultatus).

11. Jei nepriklausomas turto vertintojas ilgalaikio ir trumpalaikio turto vertę nustato mažesnę už jo balansinę vertę, turto vertė pertvarkymo balanse sumažinama atitinkamai sumažinant pertvarkymo balanso perkainojimo rezervą (rezultatus). Jei turto vertės sumažėjimo suma viršija pertvarkymo balanso perkainojimo rezervą (rezultatus), pertvarkymo balanse sumažėjimo suma rodoma kaip neigiamas pertvarkymo balanso perkainojimo rezervas (-). Toks neigiamas perkainojimo rezervas gali būti tik pertvarkymo balanse.

12. Jei iki naujos teisinės formos įmonės įstatų įregistravimo juridinių asmenų registre paaiškėjo naujų faktų, nulėmusių pagal pertvarkymo balanso duomenis nustatyto po pertvarkymo veiksiančios naujos teisinės formos įmonės įstatinio kapitalo dydžio pasikeitimą, sprendimas pertvarkyti įmonę turi būti patikslintas. Pavyzdžiui, tuo atveju, kai įmonė, įgijusi pertvarkomos įmonės statusą, patikėjimo teise gavo turtą, įmonės savininko kapitalas turi būti padidintas gauto turto verte.

13. Jei pertvarkymo laikotarpis tęsiasi ilgiau kaip 12 mėnesių nuo turto vertinimo dienos, turto vertinimas turėtų būti atliktas iš naujo.

14. Iki naujos teisinės formos įmonės įregistravimo juridinių asmenų registre pertvarkomos įmonės ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai registruojami, grupuojami ir apibendrinami įprasta tvarka, apskaitoje nefiksuojant turto vertinimo rezultatų.

15. Užregistravus naujos teisinės formos įmonės įstatus su sprendime pertvarkyti įmonę nurodytu įstatiniu kapitalu, apskaitoje koreguojami esamo turto duomenys atsižvelgiant į perkainoto turto vertes. Skirtumu, susidariusiu dėl perkainoto turto judėjimo, koreguojamas nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai).

16. Perkainoto ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo ir amortizacijos skaičiavimas patikslinamas nuo naujos teisinės formos įmonės užregistravimo dienos.

17. Sudarant pirmąją po pertvarkymo metinę finansinę atskaitomybę, ankstesnių finansinių metų lyginamosios informacijos pateikti nebūtina.

18. Sudarant pirmąją po pertvarkymo metinę pelno (nuostolių) ataskaitą, informacija pateikiama dviejuose stulpeliuose: viename – visų ataskaitinių metų duomenys, kitame – duomenys nuo naujos teisinės formos įmonės įregistravimo datos iki metų pabaigos.

19. Sudarant pirmąją po pertvarkymo metinę nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitą, joje pateikiama papildoma informacija apie turto vertės padidėjimą/sumažėjimą perkainojus turtą dėl įmonės pertvarkymo ir įstatinio kapitalo formavimą.

20. *Neteko galios nuo 2013-01-01*

Punkto naikinimas:

Nr. VAS-23, 2012-12-14, Žin. 2012, Nr. 149-7676 (2012-12-20), i. k. 11220AAISAK00VAS-23

V. ŪKINĖS BENDRIJOS, INDIVIDUALIOS ĮMONĖS AR MAŽOSIOS BENDRIJOS PERTVARKYMAS Į AKCINĘ AR UŽDARĄJĄ AKCINĘ BENDROVĘ

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. VAS-23, 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7676 (2012-12-20), i. k. 11220AAISAK00VAS-23

21. Iki sprendimo priėmimo pertvarkyti ūkinę bendriją, individualią įmonę ar mažąją bendriją į akcinę ar uždarąją akcinę bendrovę pertvarkomų įmonių turtas, perduodamas už bendrovės akcijas, turi būti įvertintas nepriklausomo turto vertintojo.

Punkto pakeitimai:

Nr. VAS-23, 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7676 (2012-12-20), i. k. 11220AAISAK00VAS-23

22. Atlikus turto vertinimą, sudaromas pertvarkymo balansas pagal turto vertinimo dienos duomenis. Įmonės turtas, perduodamas už bendrovės akcijas, pertvarkymo balanse turi būti parodomas pagal turto vertinimo dienos būklę nepriklausomo turto vertintojo ataskaitoje nurodytąja verte.

23. Jei ūkinės bendrijos, individualios įmonės ar mažosios bendrijos turtas, atėmus visus įsipareigojimus, yra mažesnis už Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme (Žin., 2000, Nr. 64-1914; 2003, Nr. 123-5574) akcinei ar uždarajai akcinei bendrovei nustatytą minimalų įstatinio kapitalo dydį, tai papildomo įnašo suma užregistruojama kaip savininkų įnašai. Papildomas nepiniginis įnašas turi būti įvertintas nepriklausomo turto vertintojo.

Punkto pakeitimai:

Nr. VAS-23, 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7676 (2012-12-20), i. k. 11220AAISAK00VAS-23

24. Jei ūkinė bendrija ar individuali įmonė iki sprendimo pertvarkyti įmonę priėmimo finansinių ataskaitų nerengė verslo apskaitos standartų nustatyta tvarka, sudaromas 38-ojo verslo apskaitos standarto „Neribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų ir mažųjų bendrijų buhalterinė apskaita ir finansinės ataskaitos“ nustatytos balanso formos pertvarkymo balansas. Už akcijas perduodamas turtas pertvarkymo balanse turi būti parodytas turto vertintojo ataskaitoje nurodyta verte, taip pat atitinkamai patikslinti savininkų įnašai.

Punkto pakeitimai:

Nr. VAS-23, 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7676 (2012-12-20), i. k. 11220AAISAK00VAS-23

25. Ūkinės bendrijos, individualios įmonės, kurios iki sprendimo jas pertvarkyti priėmimo finansines ataskaitas rengė verslo apskaitos standartų nustatyta tvarka, ir mažosios bendrijos pertvarkymo balanse turto vertinimo rezultatus parodo taip:

25.1. Jei turto vertintojo ataskaitoje už akcijas perduodamo turto nurodyta vertė yra didesnė

už balansinę vertę, pertvarkymo balanse didina turto vertę ir perkainojimo rezervą (rezultatus).

25.2. Jei turto vertintojo ataskaitoje nurodyta turto vertė yra mažesnė už jo balansinę vertę, pertvarkymo balanse sumažina turto vertę ir perkainojimo rezervą (rezultatus).

25.3. Jei turto vertės sumažėjimo suma viršija pertvarkymo balanse parodytą perkainojimo rezervą (rezultatus), pertvarkymo balanse sumažėjimo sumą parodo kaip neigiamą perkainojimo rezervą (-).

Punkto pakeitimai:
Nr. VAS-23, 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7676 (2012-12-20), i. k. 11220AAISAK00VAS-23

26. Šio standarto 25 punkte nurodytų įmonių pertvarkymo balanse siekiant teisingai parodyti pertvarkomos įmonės nepaskirstytojo pelno (nuostolių) rodiklį bei nustatyti po pertvarkymo veiksiančios naujos teisinės formos įmonės įstatinio kapitalo dydį, kartu su pertvarkymo balansu gali būti sudaroma pelno (nuostolių) ataskaita. Ataskaita sudaroma už laikotarpį, pasibaigiantį turto vertinimo dieną.

27. Iki naujos teisinės formos įmonės įregistravimo juridinių asmenų registre pertvarkomos įmonės ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai registruojami, grupuojami ir apibendrinami įprasta tvarka, apskaitoje nefiksuojant turto įvertinimo rezultatų.

28. Užregistravus naujos teisinės formos įmonę, apskaitoje koreguojami esamo turto duomenys, atsižvelgiant į nepriklausomo turto vertintojo ataskaitoje nurodytas turto vertes. Skirtumu, susidariusiu dėl perkainoto turto judėjimo, koreguojamas nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai).

29. Užregistravus naujos teisinės formos įmonės įstatus su sprendime pertvarkyti įmonę nurodytu įstatiniu kapitalu:

29.1. jei sprendime pertvarkyti įmonę nustatytas įstatinis kapitalas yra lygus už akcijas perduoto turto vertei, visa savininkų įnašų suma perkeliama į įstatinį kapitalą;

29.2. jei sprendime pertvarkyti įmonę nustatytas įstatinis kapitalas yra mažesnis kaip už akcijas perduoto turto vertė, skirtumas parodomas akcijų priedų sąskaitoje.

30. Perkainoto ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo ir amortizacijos skaičiavimas patikslinamas nuo naujos teisinės formos įmonės užregistravimo dienos.

31. Tvarkydama apskaitą ir sudarydama finansinę atskaitomybę naujos teisinės formos įmonė vadovaujasi Verslo apskaitos standartais.

32. Sudarant pirmąją po pertvarkymo metinę finansinę atskaitomybę vadovaujantis Verslo apskaitos standartais, ankstesnių finansinių metų lyginamosios informacijos pateikti nebūtina.

33. Jei ūkinė bendrija ar individuali įmonė iki naujos teisinės formos įmonės įregistravimo finansinių ataskaitų nerengė verslo apskaitos standartų nustatyta tvarka, po pertvarkymo sudarydamos pirmąją metinę pelno (nuostolių) ataskaitą, informaciją pateikia viename stulpelyje, nurodydamos duomenis nuo naujos teisinės formos įmonės įregistravimo datos iki finansinių metų pabaigos. Ūkinė bendrija, individuali įmonė, kurios iki naujos teisinės formos įmonės įregistravimo finansines ataskaitas rengė verslo apskaitos standartų nustatyta tvarka, ir mažoji bendrija po pertvarkymo sudarydamos pirmąją metinę pelno (nuostolių) ataskaitą informaciją pateikia dviejuose stulpeliuose: viename – visų ataskaitinių metų duomenis, kitame – duomenis nuo naujos teisinės formos įmonės įregistravimo datos iki metų pabaigos.

Punkto pakeitimai:
Nr. VAS-23, 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7676 (2012-12-20), i. k. 11220AAISAK00VAS-23

34. Sudarant pirmąją po pertvarkymo metinę nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitą, pateikiama informacija apie turto vertės padidėjimą/sumažėjimą gavus savininkų įnašus ar perkainojus turtą dėl įmonės pertvarkymo ir įstatinio kapitalo formavimo.

35. *Neteko galios nuo 2013-01-01*

Punkto naikinimas:
Nr. VAS-23, 2012-12-14, Žin. 2012, Nr. 149-7676 (2012-12-20), i. k. 11220AAISAK00VAS-23

VI. AKCINĖS IR UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS, ŪKINĖS BENDRIJOS IR

INDIVIDUALIOS ĮMONĖS PERTVARKYMAS Į MAŽĄJĄ BENDRIJĄ, AKCINĖS IR UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS, MAŽOSIOS BENDRIJOS PERTVARKYMAS Į INDIVIDUALIĄ ĮMONĘ IR ŪKINĘ BENDRIJĄ

35. Pertvarkius akcinę ar uždarąją akcinę bendrovę į individualią įmonę, ūkinę bendriją ar mažąją bendriją, akcinės ar uždarosios akcinės bendrovės turtas ir įsipareigojimai individualios įmonės, ūkinės bendrijos ar mažosios bendrijos apskaitoje registruojami kaip individualios įmonės, ūkinės bendrijos ar mažosios bendrijos turtas ir įsipareigojimai.

36. Individualios įmonės, ūkinės bendrijos ar mažosios bendrijos nuosavo kapitalo struktūrą pagal teisės aktus nustato įmonės savininkai savo sprendimu.

37. Individualios įmonės, ūkinės bendrijos ir mažosios bendrijos buhalterinę apskaitą tvarko ir finansines ataskaitas sudaro teisės aktų nustatyta tvarka.

38. Pertvarkius ūkinę bendriją ar individualią įmonę į mažąją bendriją, ūkinės bendrijos ar individualios įmonės turtas ir įsipareigojimai registruojami mažosios bendrijos apskaitoje.

39. Mažąją bendriją pertvarkant į ūkinę bendriją ar individualią įmonę atitinkamai taikomos standarto 35 ir 37 punktų nuostatos.

Skyriaus pakeitimai:
Nr. VAS-23, 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7676 (2012-12-20), i. k. 11220AAISAK00VAS-23

VII. APSKAITOS POLITIKA PO ĮMONĖS PERTVARKYMO

40. Naujos teisinės formos įmonė gali pasirinkti kitokią apskaitos politiką nei iki pertvarkymo veikusi įmonė.

Punkto numeracijos pakeitimas:
Nr. VAS-23, 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7676 (2012-12-20), i. k. 11220AAISAK00VAS-23

41. Pasirinkus naują apskaitos politiką, ji turi būti taikoma nuo naujos teisinės formos įmonės įregistravimo dienos.

Punkto numeracijos pakeitimas:
Nr. VAS-23, 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7676 (2012-12-20), i. k. 11220AAISAK00VAS-23

42. Turto perkainojimas pertvarkant įmonę nelaikomas apskaitos politikos pakeitimu.

Punkto numeracijos pakeitimas:
Nr. VAS-23, 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7676 (2012-12-20), i. k. 11220AAISAK00VAS-23

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

43. Šis Verslo apskaitos standartas turi būti taikomas apskaitoje registruojant ūkines operacijas ir ūkinius įvykius, susijusius su įmonių pertvarkymu, ir sudarant įmonių, kurių pertvarkymas pradėtas 2006 m. sausio 1 d. ir vėliau, finansinę atskaitomybę. Jis gali būti taikomas taip pat registruojant apskaitoje ūkines operacijas ir ūkinius įvykius, susijusius su įmonių pertvarkymu, ir sudarant įmonių, kurių pertvarkymas pradėtas 2005 metais, finansinę atskaitomybę.

Punkto numeracijos pakeitimas:
Nr. VAS-23, 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7676 (2012-12-20), i. k. 11220AAISAK00VAS-23

Pakeitimai:

1.
Audito ir apskaitos tarnyba, Įsakymas
Nr. VAS-23, 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7676 (2012-12-20), i. k. 11220AAISAK00VAS-23
Dėl viešosios įstaigos Lietuvos Respublikos apskaitos instituto direktoriaus 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. VAS-12 "Dėl 35-ojo verslo apskaitos standarto "Įmonių pertvarkymas" tvirtinimo" pakeitimo

2.
Audito ir apskaitos tarnyba, Įsakymas
Nr. VAS-46, 2015-09-04, paskelbta TAR 2015-09-07, i. k. 2015-13572
Dėl viešosios įstaigos Lietuvos Respublikos apskaitos instituto direktoriaus 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. VAS-12 „Dėl 35-ojo verslo apskaitos standarto „Įmonių pertvarkymas“ tvirtinimo“ pakeitimo